

něvadž zákon o těchto sporech výslovně se nezmiňuje a přikazuje rozhodčí komisi jen rozhodování takových sporů, které vzniknou mezi skupinami zaměstnanců, dále mezi nimi a závodním výborem s jedné strany a podnikatelem s druhé strany z důvodů zřízení a činnosti neb úhrady nákladů (§ 24) závodního výboru, zejména pak o rozsahu povinností a práv členů závodního výboru. Dále dlužno uvážiti, že podle Šu 3 písm. g) odstavec druhý uvedeného zákona rozhodne rozhodčí komise jen, předloží-li jí závodní výbor věc, oznámenou mu správou závodu do tří dnů se svým dobrozdáním, z čeho plyne, že se jednotlivec ani nemůže dovolávati rozhodnutí rozhodčí komise. Než i povaha sporu jest taková, že nelze pochybovati o správnosti napadeného usnesení a o příslušnosti živnostenského, pokud se týče obecného soudu. Jde o řešení sporné otázky, zda konal žalobce u žalované vyšší služby ve smyslu Šu 1 zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. z. a zda mu podle toho přísluší jak ohledně výpovědi, tak ohledně jeho mzdových nároků práva, stanovená zákonem o obchodních pomocnících. Rozhodování o trvání pracovního poměru a o nárocích z poměru toho vzešlých bylo přikázáno zákonem ze dne 27. listopadu 1896, čís. 218 ř. z. (§ 1 a 37) a také zákonem o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. z. (§ 41) soudům živnostenským, pokud se týče soudům řádným a nepřešlo zákonem ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 sb. z. a n. na rozhodčí komise, jak bylo již doličeno.

Čís. 4357.

Náhradový zákon ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n.

V řízení o výpovědi ze zabraného majetku vystupuje Státní pozemkový úřad jako strana, v řízení o propuštění pozemku ze záboru jako úřad. Náhrady za pozemek nelze se domáhati před výpovědí. Nelze dáti výpověď ohledně půdy, propuštěné ze záboru.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1924, R II 373/24.)

R e k u r s n í s o u d nevyhověl rekursu do výpovědi stěžovatele ze zabraného majetku. **N e j v y š š í s o u d** zrušil usnesení rekursního soudu a uložil mu, by, doplně řádně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Neoprávněn jest požadavek, aby napřed zjištěna byla náhrada za vypovídaný majetek, jinak že výpověď jest prý předčasná, neboť nijak nelze požadavek ten naléztí v předpisech Šu 12—15 náhr. zák., pro jichž porušení dle Šu 20 téhož zákona stížnost jediné jest dopuštěna. Nicméně poukázati sluší na § 41 náhr. zák., dle něhož přejímací cena vyměřuje se za p ř e v z a t ý majetek, což jest přesněji vyjádřeno, než jak to učinil nadpis Šu toho, jenž mluví o náhradě za »zabraný« majetek. »Převzetí« však následuje dle Šu 12 náhr. zák. teprve po výpovědi, z čehož logicky plyne, že žádným způsobem nemůže se vyžadovati určení

náhrady před výpovědí. Stěžovatel konečně namítl a namítá, že mezi ním a Státním pozemkovým úřadem sjednána byla dohoda, kterou bylo stanoveno, které pozemky budou převzaty a tudíž vypovězeny, a dle které přejímají se jen určité pozemky vložek ve výpovědi uvedených a nikoliv více, takže výpověď odporuje prý této dohodě, a že tedy vypovídána i půda nezabraná. Státní pozemkový úřad se sice i v tomto bodu vyjádřil však nikoliv skutkově, nýbrž pouze právně, neudává totiž, jak by bylo bývalo třeba, zda tvrzená dohoda zde jest, nýbrž dává jen průchodu právnímu názoru, že prý Státní pozemkový úřad, jednáje o dohodu ohledně převzetí zabrané pudy, vystupuje jako zástupce státu, který ve věci té je stranou, kdežto, dáváje výpověď, rozhoduje prý jako úřad judikující, proti jehož rozhodnutí nelze prý ve stížnosti s úspěchem namítati, že jest vázán tím, co jako strana učinil. Ale k tomuto náhledu nelze přisvědčiti již proto, že by tím do právního styku mezi státem a druhou stranou vnášeno bylo porušování věrnosti a víry, na něž by se státu pokud se týče zastupujícímu jej Státnímu pozemkovému úřadu přímo dávala výsada, kdežto pro veškeren právní styk platí právě naopak zachovávání věrnosti a víry jako neúchylná zásada, zdůrazněná na výsost vším moderním zákonodárstvím a uznávaná i tam, kde místo práva psaného vládne právní obyčej. Zásada ta však vyhledává, by dané slovo bylo dodrženo, platná dohoda tedy splněna a nikterak proti nebylo jednáno. Mimo to však naprosto není správné, že Státní pozemkový úřad, dáváje výpověď, vystupuje jako judikující úřad, nýbrž jest naopak právě zde zrovna tak pouhou stranou jako jeho odpůrce, strana vypovídaná. Jestliť tu úřadem judikujícím toliko soud, jenž stojí nad oběma stranami. Kdyby tu byl Státní pozemkový úřad úřadem a zejména judikujícím, nepotřeboval by výpověď podávati u soudu a nemohly by soudy o ní na stížnost druhé strany rozhodovati. Patrně, že postavení Státního pozemkového úřadu ve výpovědi není jiné, než jaké má vypovídající strana ve věcech nájemních, kde rovněž o výpovědi, jež může býti podána soudně neb i mimosoudně, na námítky druhé strany, jež zde náhradový zákon nazývá stížností, rozhoduje soud. Vedle soudu není místa pro nějakou judikující činnost strany, byť touto byl sám stát, odpadne-li však tato jurisdikční moc, jest lhostejno, zda jedna strana o sobě jest úřadem, neboť tato její vlastnost nedochází v řízení uplatnění. Nejvyšší soud již v rozhodnutí čís. sb. 2787 podrobně vysvětlil, že sluší rozeznávati, zda Státní pozemkový úřad vystupuje jako úřad či jako strana, a že jsou i případy — o takový se tam právě jednalo, kde může vystupovati buď pouze jako strana neb i také jako úřad. Kdežto při rozhodování o tom, zda ty které nemovitosti jsou ze záboru dle Šu 3 písm. a) záb. zák. vyloučeny nebo zda mají býti dle Šu 11 záb. zák. ze záboru propuštěny, právě proto, že to je rozhodování (§ 7 čís. 1, § 11 čís. 1 zák. o poz. úř.), vystupuje jako úřad a to jako judikující, nebo jinde (§ 7 čís. 3 téhož zákona) jako úřad disponující, vystupuje v řízení výpovědním zcela očitě jako strana, ale toto různé jeho postavení nemůže nikterak brániti tomu, by jako strana, tedy při výpovědi, nedodržel neb nebyl přinucen dodržeti to, co jako úřad, tedy v řízení

o vyloučení nebo propuštění ze záboru, jednostranně stanovil neb o čem se tam oboustranně s účastníkem dohodl. Dohoda taková jest přípustná, neboť, jako v řízení sporném smír nahrazuje rozsudek, tak i zde dohoda mezi oběma zájemníky, z nichž právě jedním je stát zastoupený rozhodujícím úřadem, nahrazuje rozhodnutí, jenže ovšem i dohoda ta musí vykazovati podmínky zákonného rozhodnutí, t. j., musí-li každé propuštění, jež Státní pozemkový úřad přiznati chce (§ 7 čís. 1 zák. o poz. úř.) schváleno býti správním výborem (§ 11 čís. 1 téhož zákona), musí se tohoto souhlasu správního výboru dostati i dohodě, rozhodnutí nahrazující, má-li býti platná. Jak viděti, má se tedy vše právě naopak, než jak mínil shora Státní pozemkový úřad: nejen že nevystupuje Státní pozemkový úřad při výpovědi jako úřad, nýbrž naopak jako strana, ale také nevystupuje při dohodě o propuštění ze záboru jako strana, nýbrž naopak jako úřad, protože dohoda ta nahrazuje jen rozhodnutí jeho, jež on vynésti může právě jen jako úřad. Vypovídána-li však půda propuštěná, nezabraná, je porušen § 12 náhr. zák. Z toho všeho plyne, že rozhodnouti nelze, pokud není vyšetřeno, zda tvrzení stěžovatele o dohodě na pravdě spočívá a zda došla tvrzená dohoda souhlasu správního výboru, jenž ovšem může býti udělen buď pozadu nebo také předem zmocněním, po případě více méně všeobecným.

Čís. 4358.

Čl. XII. zákona ze dne 8. června 1923, čís. 123 sb. z. a n.

Při přidělu pozůstalosti k projednávání notářem není soud vázán vůlí dědiců (většiny jich).

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1924, R I 915/24.)

Pozůstalostní soud přidělil pozůstalost k projednání notáři. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Zákonem ze dne 8. června 1923, čís. 123 sb. z. a n. odstraněn byl čl. IX. zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n., dle něhož projednání pozůstalosti prikazováno bylo notářům jako soudním komisařům s výhradou, že dědicům ponechána byla možnost, by sami pozůstalost si projednali, a nově bylo v čl. XII. ustanoveno, že mohou úkony tam naznačené podle uvážení soudu přiděleny býti notářům. Rozhoduje tudíž jen úvaha soudcova o tom, má-li pozůstalost projednána býti na soudě či nikoli a poněvadž v tomto případě nebyly uvedeny žádné věcné důvody, jež by změnu původního rozhodnutí soudcova, aby notář jako soudní komisař pozůstalost projednal, činily nutnou aneb aspoň účelnou; projevené přání některých dědiců bylo vyvráceno opačným přáním poručnice nezl. dědiců, nemá ani rekursní soud důvodů, by rozhodnutí prvního soudu o tom, kdo má pozůstalost projednati, změnil a v příčině té jiné opatření nařizoval.

Nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatelé napadají usnesení rekursního soudu, potvrzující usnesení soudu první stolice z důvodu nezákonnosti (§ 16 čís. pat. ze dne 9. srpna